

Vändläggare

Till

Årstadals förskolor

Telefon:

rksamhetsberättelse VB 2021 för Årstadals förskolor

Förslag till beslut

Innehållsförteckning

Verksamhetsberättelse VB 2021 för Årstadals förskolor	1
Förslag till beslut	1
Sammanfattande analys	3
Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål	6
KF:s inriktningsmål: 1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla	6
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige.....	6
KF:s inriktningsmål: 2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt	10
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring.....	10
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö	11
KF:s inriktningsmål: 3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden	13
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser.....	13
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna.....	14
Uppföljning av ekonomi	17
Analys av resultaträkning - uppföljning av driftbudget.....	17
Investeringar	17
Medel för lokaländamål	18
Övrigt.....	18
Systematiskt kvalitetsarbete.....	18
Övrigt	18

Sammanfattande analys

Verksamhetsbeskrivning

I Årstadals förskolor ingår förskolorna *Kajen, Sjövik, Parken, Ången, Marievik, Sjötorget* och *Pytsen*. Flertalet av förskolorna ligger i en stadsliknande miljö i botten på flervåningshus med tillgång mindre förskolegårdar. En förskola är fristående och har en stor, fin gård i flera sektioner. Vid årsslutet var 370 barn inskrivna i enheten och vi är 91 medarbetare (barnskötare, verksamhetsstöd förskollärare, kockar och köksbiträden).

I förskoleledningen ingår;

- Rektor som har övergripande ansvar för helheten gällande det pedagogiska uppdraget, ekonomi samt arbetsmiljöansvar. Samt operativt ansvar för en förskola inom enheten.
- Två biträdande rektorer med uttalat operativt ansvar för tre förskolor var inom enheten. Även arbetsuppgifter av administrativ karaktär samt pedagogiskt utvecklingsarbete ansvarar biträdande rektorer för.
- Under hösten har en förskollärare haft ett delat uppdrag, deltid som förskollärare i barngrupp samt uppdrag som kvalitetsstödjare i olika projekt inom enheten. Samma förskollärare samordnar också arbetet inom mentorsåret och VFU inom enheten.
- Administratör som arbetar 1 dag/v med fokus på fakturering samt frånvarorapportering i LISA.

Under våren pågick rekrytering av en biträdande rektor och från och med mitten på maj har enheten haft två biträdande rektorer.

Kompetensutveckling

Två medarbetare i enheten går den erfarenhetsbaserade förskollärarytbildningen. Vi har även tre medarbetare som påbörjat stadsdelens barnskötarytbildning under hösten 2021.

Flera medarbetare har under terminen gått en två-dagarsutbildning på temat Flerspråkighet.

Två förskollärare har under året läst 7,5 poäng Flerspråkighet i samarbete med Södertörns högskola.

Fortbildning inom olika digitala verktyg, både på nybörjarnivå och i fördjupande kurser, har har flera medarbetare deltagit i. Utbildningen har varit i regi av Mediateket.

En förskollärare läser en 7,5 poängskurs i att arbeta som mentor för nyexaminerade förskollärare.

En biträdande rektor går rektorsprogrammet.

Rektor läser en 7,5 poängsutbildning inom pedagogiskt ledarskap för rektorer.

Rektor och en biträdande rektor har gått en tredagarsutbildning i Systematiskt arbetsmiljöarbete i regi av företagshälsovården Feel Good. Det har även två av enhetens lokalombud för Kommunal gjort.

Två barnskötare har utbildat sig till handledare för att ta emot barnskötarstudenter från

Midsommarkransens gymnasium.

För att kunna vara den lärande organisation och arbetsplats vi strävar efter deltar alla medarbetare under olika perioder i olika nätverk. Där sker ett fördjupat kollegialt lärande vilket också ökar likvärdigheten inom enheten. Under året har vi haft nätverk för såväl barnskötare som förskollärare. På nätverken har olika områden lyfts fram; *språk och litteratur, barnkonventionen* och *skolplattformens utvecklingsamtalsmodul* är några exempel.

Goda exempel från verksamhetsåret

Språk och litteratur har varit en stor satsning i form av mycket nya litteratur och iordningsställande av "språkhörnor" på varje förskola. Det har möjliggjorts tack vare särskilt, av stadsdelen, sökta medel för ändamålet.

I nätverket för barnskötare har Läslyftets modul högläsning varit i fokus och flera kreativa aktiviteter med utgångspunkt i litteratur har genomförts på flera förskolor.

Barnkonventionens dag manifesterades med berättelser på olika språk i form av QR-koder att läsa i förskolornas fönster. Bilder och digital text i fönsterna lystes upp av lyktor som barnen på förskolan målat. Vårdnadshavarna uppmuntrades att gå en "bokpromenad" med sina barn under den aktuella helgen.

På en av enhetens förskolor har ett arbete med ökad biologisk mångfald påbörjats på initiativ av förskolans kock i samarbete med pedagoger i barngrupp. Förskolan har en stor och välplanerad förskolegård som är perfekt för ändamålet. Barnen, dvs den generation som ska hantera mycket att arbetet kring klimatfrågor, behöver gedigen kunskap om natur och hållbarhet vilket det här påbörjade projektet kan möjliggöra. Plantering och odling pågår redan och vi hoppas på ökat samarbete med bl. a lokalavdelningen i Hägersten - Älvsjö för att utveckla arbetet än mer.

Förändringar och anpassningar

Det är en relativt stor rörelse bland de familjer som bor i området som påverkat några förskolors gruppstruktur. På två förskolor har färre barn gjort att vi slagit ihop grupper för en mer hållbar struktur. Vi har även fått anpassa verksamheten i hög grad kopplat till en ojämn fördelning av åldrar. Det har i första hand medfört att det går fler yngre barn i det som normalt sett är s.k storbarnsgrupper.

Årstadals förskolor består av flera små förskolor och det har varit krävande att hålla den öppna under de tider som vårdnadshavarna har behov av, som regel kl.06.30-7.30. Att täcka så stor del av dagen på ett mindre antal medarbetare är svårt och får konsekvenser för personaltäckningen över dagen. Det har varit och är extra påtagligt i en pandemi så frånvaron av ordinarie medarbetare ökat. Att täcka upp med för många vikarier får effekter på både säkerhet och trygghet för verksamheten. Under kortare perioder har vi samarbetat mellan vissa förskolor kring öppning och stängning på förskolorna.

Barnskyddsron

Barnskyddsroner ligger i enhetens systematiska årshjul för arbetsmiljö och ska genomföras under vårterminen. Under 2021 hann vi inte med dem eftersom vi inte var fulltaliga i

förskoleledningen. Barnskyddsronder kommer genomföras under våren 2022. På varje förskolas styrgruppsmöten som genomförs 1g/m är dock lokalfrågor kopplade till barnen en fast punkt. Vi har vid dess möten identifierat följande områden som vi försöker åtgärda succesivt;

- förskolorna behöver fler låga stolar med bygel för de allra yngsta som lätt ramlar av stolen.
- ökning av digitala verktyg kräver säkra lösningar i verksamheten.
- hårt slitage på grindar som kontinuerligt måste lagas/bytas ut.
- underhåll av gårdar är eftersatt, tex måste vi oftast påminna/tjata om påfyllnad av sand i sandlådor.
- överlag långsamma och tröga processer för åtgärder av lokalrelaterade behov.

Måluppfyllelse (indikatorer)

Enheten når inte riktigt uppsatta mål inom några områden.

Vi saknar några förskollärare och främsta orsaken är frånvaro av olika skäl; föräldraledighet (3) studier (1) och långtidssjukskrivning (1). Ett arbetslag saknar förskollärare men har arbetet under ledning av förskollärare. Den förskollärare som arbetat utanför barngrupp på deltid har varit med under planering- och reflektionstillfällen.

Vårdnadshavarnas omdömen inom Normer och värden och samt andel nöjda når inte uppsatt mål. Inom området Normer och värden finns synpunkter på bemötande som går att koppla till att vi inte når målet. Vi kommer arbeta vidare med hur vi bemöter synpunkter som uppkommer i det vardagliga arbetet. Andel nöjda vårdnadshavare bör också öka och vi arbetar på olika sätt för att skapa intresse för Skolplattformen för information om aktiviteter och projekt i verksamheten. Anpassningar med anledning av pandemin har med största sannolikhet påverkat nöjdheten eftersom det påverkat även vårdnadshavarna i form av mer digitala möten samt begränsad tillgång till att komma in på förskolan och där ta del av dokumentation m.m.

Andel barn per anställd är 5, dvs inte långt från indikatorn på 4,9. För att stadsdelen ska kunna hålla platsgarantin behöver vi ha det antal barn vi har. De ekonomiska förutsättningarna möjliggör inte fler anställda i enheten i dagsläget.

Vårt sätt att organisera verksamheten gör att vi har nått uppsatt mål kring antal barn per grupp. Det är gynnsamt att arbeta med den struktur vi gör då antalet relationer blir färre, det i sin tur har goda effekter på både trygghet och lärande.

Självskattningen (WKI) visar på uppnådda mål. Kunskapen om lärmiljöns betydelse ökar och därmed även utformningen av den. Några arbetslag har efterfrågat stöd vilket de fått under året och det arbetet fortsätter under vårterminen. Även medvetenheten och organisationen av läroplansuppdraget i sin helhet utvecklas och fördjupas. Mycket tack vare det kollegiala utbyte och lärande som sker i enhetens nätverk.

Verksamhetsidé och värdegrund

Rubriken "*Mötas- upptäcka- lära nytt- lära mer*" sammanfattar Årstadals förskolors

verksamhetsidé och värdegrund. I den idén ryms tanken om en lärande organisation för såväl barnen i verksamheten samt för varje medarbetare. Uppstarten i augusti och höstterminen präglas av "*mötas och upptäcka*". Att lära känna varandra barngruppen och i arbetslaget skapa en stark vi-känsla tar tid. Vi har under året sett en tydlig koppling till pågående pandemi, inskolningar av nya barn tar av flera olika skäl längre tid. Barnen har inte kunnat besöka Öppna förskolor och liknande i samma utsträckning, de har troligen haft färre sociala kontakter utanför den närmaste familjen vilket gör att det tar mer tid att knyta an i nya miljöer. När tilliten i gruppen är stabil och barnen utstrålar mer trygghet i gruppen ökar utrymmet för att fördjupa de påbörjade projekten som fungerar som den röda tråden i avdelningens pedagogiska arbete. Att "*lära nytt och lära mer*" står därför mer i fokus under vårterminen.

Genom att mötas i verksamheten och med en tilltro att var och en kan bidra till kunskap ges möjlighet för barnen att upptäcka sitt eget lärande och bidra till andras. Det gäller även för varje medarbetare på sin arbetsplats.

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s inriktningsmål: 1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige

— Ingen

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel legitimerade förskollärare av totalt antal anställda (årsarbetare)	30,6 %	1,6 %	30,6 %	32,5 %	33 %	33 %	VB 2021
  Andel nöjda föräldrar till barn i förskolan	81 %	78 %	85 %	87 %	88 %	88 %	2021
  Antal barn per grupp	14,8 barn/avd.			14,7 barn/avd.	16	16	VB 2021
  Antal förskolebarn per anställd (årsarbetare)	4,9 st			5 st	4,9	4,9	VB 2021
  Kvalitetsindikatorn - Självvärdering utifrån läroplansuppdraget	3,7			3,6	3,6	3,6	2021

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
-----------	------------	-----------	-----------

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Stadsdelsnämnderna ska säkerställa att alla förskolor arbetar med sin strategi för att öka barns fysiska aktivitet och rörelse under förskoledagen	2021-01-01	2021-12-31	

Nämndmål: Alla barn i förskolan utvecklar sin förståelse för grundläggande demokratiska värden

— Ingen

Beskrivning

Utbildningen ger barnen likvärdiga möjligheter att uttrycka sina tankar och åsikter för att ha inflytande över sin vardag. Barnkonventionens intentioner är tydliga i utbildningens innehåll. Alla barns olika språkliga och kommunikativa förmågor och behov tas till vara för att skapa förutsättningar för ett tillgängligt och fungerande språk för alla barn.

Interkulturellt förhållningssätt präglar undervisningen samt förskolläraernas och barnskötarnas kommunikation med barn och vårdnadshavare. Förskolans medarbetare har adekvat kompetens för att utföra sitt läroplansuppdrag. Kompetensutveckling prioriteras för att ytterligare stärka medarbetarnas förutsättningar att bedriva undervisning av hög kvalitet.

Förväntat resultat

Barnens intressen och behov ligger till grund för hur utbildningen utformats. Barnkonventionens intentioner är synliga i utbildningens innehåll. Alla barn möter en varierad språklig och kommunikativ miljö.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen ska i samarbete med förskoleenheterna revidera underlagen för stadens språkprogram	2021-01-01	2021-12-31	
 Förvaltningens förskoleavdelning ska utveckla arbetet med minoritetsspråk	2021-01-01	2021-12-31	
 Förvaltningens förskoleenheter ska fortsätta utveckla sina arbetssätt med barnkonventionen	2021-01-01	2021-12-31	
Analys Årstadals förskolor har ett väl utvecklat arbetssätt kopplat till Barnkonventionen. Verksamhetsidén "Mötas-upptäcka- lära nytt- lära mer" bygger på barnens behov av tillit, trygghet och omsorg i kombination med att det pedagogiska innehållet utgår från identifierade områden barnen visat intresse för. Under året görs även mer koncentrerade projekt och aktiviteter kopplade till artiklar i Barnkonventionen. I år uppmärksammades Barnkonventionens "födelsedag" extra med fokus på berättelser om barns rättigheter på flera olika språk.			

Enhetsmål: Gruppen är en tillgång där varje barn har en självklar plats , ges utrymme och blir lyssnat på.

— Ingen

Förväntat resultat

Att de projekt och aktiviteter som ligger till grund för verksamhetens struktur och innehåll har en tydlig utgångspunkt i barnens intresseområden och både grupp och individs behov.

Att det i både projektplan och projektberättelsen finns en tydlig beskrivning av hur barnen är delaktiga i vardagens pedagogiska praktik och dess innehåll.

Nämndmål: Alla barn i förskolan utvecklas och lär utifrån sina förmågor i lärmiljöer av hög kvalitet

— Ingen

Beskrivning

Alla barn erbjuds en pedagogisk, stimulerande och trygg utbildning som utgår från skollagen och läroplanens mål. Utbildningen präglas av samt stärker barnens intresse och nyfikenhet för att lära och erövra nya erfarenheter och kunskaper. Barns behov, inflytande och delaktighet är en utgångspunkt för hur utbildningen utformas. En god omsorg är en förutsättning för utveckling och lärande.

Utbildningen bedrivs i likvärdiga lärmiljöer som uppmuntrar till lek och utforskande. Språk och fysisk rörelse tillsammans med hållbar utveckling är särskilt prioriterade områden. Användningen av digitala verktyg främjar undervisningen och barnens utforskande.

Förskolornas systematiska kvalitetsarbete är en förutsättning för att erbjuda en likvärdig utbildning och undervisning av hög kvalitet. Förskolorna planerar, följer upp, utvärderar och analyserar verksamheten. Stadens webbaserade kvalitetsindikator för förskola är en viktig del i detta arbete. Barnens lärande och utveckling dokumenteras, följs upp och kommuniceras med vårdnadshavarna, bland annat via Skolplattformen.

Förskolorna präglas av ett tydligt ledarskap, tydliga roller, ansvarsfördelning och kommunikation på alla nivåer i organisationen.

Förväntat resultat

Alla barn möter likvärdiga lärmiljöer utformade utifrån intentionerna i läroplanen.

Alla barn är fysiskt aktiva utifrån sina förutsättningar, i utmanande och varierande miljöer.

Alla barn utmanas i sin användning av digitala verktyg i lärandet.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Självvärdering utifrån läroplansuppdraget avseende undervisningsmiljöer	3,9				3,6		2021
  Vårdnadshavares sammanfattande omdöme om förskolans arbete med	88	87	89		90		2021

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
normer och värden							

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Förvaltningen ska fortsätta att utveckla gemensamma strukturer för det systematiska kvalitetsarbetet.	2020-01-01	2021-12-31	
✓ Förvaltningen ska stärka rektorer i deras kommunikation med vårdnadshavare och medarbetare	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Förvaltningen ska tillsammans med förskoleenheterna implementera ställningstaganden för digitala verktyg i sina verksamheter	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Förvaltningen ska tillsammans med förskoleenheterna utforma och implementera ställningstaganden som ska ligga till grund för en likvärdig och tillgänglig lärmiljö.	2020-01-01	2021-12-31	
✓ Förvaltningens förskoleenheter ska utveckla sina arbetssätt med kvalitetsindikatorn i syfte att höja lärmiljöernas kvalitet.	2020-01-01	2021-12-31	
Analys			
Flertalet förskolor har utvecklat sina lärmiljöer och materialet erbjuder både variation och koppling till pågående projekt. Det finns dock ett fortsatt behov av större likvärdighet inom enheten. Orsakerna till det är flera; ibland är den fysiska utformningen av lokalen inte anpassad till att fungera som förskola och vi behöver hitta fungerande rutiner för att hålla efter förskolans lärmiljö. Inom enheten finns även flera goda exempel som vi kommer utgå från i det fortsatta arbetet.			

Enhetsmål: Varje barn i Årstadals förskolor möts av lärmiljöer där organisation/struktur, material och pedagogernas förhållningssätt återspeglar läroplanens intentioner.

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Att förskolornas pedagogiska miljöer erbjuder och synliggör material som uppmuntrar lek och aktivitet inom språk, kommunikation, matematik, teknik, naturvetenskap och skapande samt med tydlig koppling till pågående projekt.

Miljöer handlar också om bemötande och förhållningssätt, vilket ska vara inbjudande och tillåtande och möjliggöra för barnen att ta egna initiativ.

Analys

Överlag har enheten lärmiljöer där material i olika form blir tillgängligt för barnen både genom hur det presenteras och pedagogers sätt att göra det tillgängligt för barnen. Vi fortsätter sträva efter att miljön ska fungera som "den tredje pedagogen" och det finns flera gosa exempel att inspireras utav. Några arbetslag har en del utmaningar gällande lokalens utformning som kan försvåra och där arbetar vi aktivt tillsammans för att utveckla utformningen och innehållet i lärmiljön.

KF:s inriktningsmål: 2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring

— Ingen

Nämndmål: Invånarna i Hägersten-Älvsjö har tillgång till ett rikt utbud av kultur- och fritidsaktiviteter

— Ingen

Beskrivning

Kultur, fritidsaktiviteter och skapande integreras i verksamhetens ordinarie arbete. Kultur- och fritidsaktiviteter ska planeras för att nå nya målgrupper, bredda deltagandet i syfte att öka social inkludering, minska ojämlikhet och stärka skyddsfaktorer hos de unga.

- Barn och ung har tillgång till öppen fritidsverksamhet, kultur och programverksamhet av hög kvalitet i Hägersten-Älvsjö.
- Barn och unga med funktionsnedsättning har tillgång till attraktiva och anpassade fritidsaktiviteter för målgruppen

Kulturaktiviteter genomförs i nämndens verksamheter samt genom bidragsgivning till lokala föreningar.

Förskolorna tilldelas en kulturpeng baserat på barnantal. Alla barn i förskolan får möta och själv prova olika former av kultur och skapande enligt stadens program, Kultur i ögonhöjd. Barnen i förskolan har under sin förskoleperiod tillgång till ett varierat utbud av böcker och besöker bibliotek. Barnen möter olika former av kultur och kulturyttringar samt skapande verksamhet som integreras i undervisningen. Förskolan ska i samarbete med kulturnämnden och stadens fria kulturaktörer verka för att fler barn kommer i kontakt med kulturverksamheter.

Fritidsgårdar och öppna mötesplatser erbjuder besökarna kulturaktiviteter för detta avsätter nämnden en budget/kulturpeng.

Boende på förvaltningens grupp- och servicebostäder får stöd i att ha en rik fritid och att kunna delta i hälsofrämjande aktiviteter utifrån sina intressen.

Äldreomsorgen arrangerar olika program och aktiviteter en särskild budget avsetts för ändamålet.

Förväntat resultat

Kultur, fritidsaktiviteter och skapande integreras i verksamhetens ordinarie arbete. Föreningsbidrag för lokal verksamhet fördelas på ett sätt som berikar och kompletterar stadsdelsnämndens verksamhet.

Barn på förskola får möta och själva prova olika former av kultur och skapande.

Äldre som inte själva har möjlighet att ta sig till arrangemang erbjuds program och kultur där de vistas.

Unga erbjuds kulturmöten, att prova skapande, möta föreningsliv och idrott i syfte att öka social inkludering, bredda deltagande, minska ojämlikhet och stärka skyddsfaktorer.

Enhetsmål: Varje barn får under sin förskoleperiod möta och själv prova olika former av kultur.

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Att barnen genom att själva både få möta och utöva kultur får flera sätt att upptäcka och förstå sin omvärld.

Analys

Under året har alla barn fått uttrycka sig inom många olika former av kultur; att skapa i olika material är en lång tradition i förskolan. Att måla, klippa, klistra är en självklarhet för de flesta pedagoger. Det som är nytt men blir allt vanligare uttryck är det digitala formen och användandet av det ökar. Flera grupper arbetar som en del av pågående projekt med animering, eyemovie och greenscreen. Dans i olika former och till olika slags musik är också ett kulturuttryck som får allt större utrymme i verksamheten.

Att möta kultur av professionella utövare har under året varit något lättare under hösten då restriktionerna lättade. Teatergrupper har besökt förskolegårdarna och även en trubadur spelade och sjöng med barnen på en av förskolorna. Flera barngrupper har varit på museum och även gått på teaterbesök på "riktiga" teatersalonger.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö

— Ingen

Nämndmål: Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd är en fossilfri organisation år 2030

— Ingen

Beskrivning

Stadsdelsnämnden utgår från klimathandlingsplan 2020-2023 samt miljöprogrammet 2020-2023 i sitt miljö- och klimatarbete. Stadsdelsnämndens lokala miljö- och klimathandlingsplan (MKHP) har nu tagits fram och kommer börja följas under 2021. Stadsdelsnämnden tar med sin MKHP ett krafttag vad gäller miljöfrågorna. Fokusområdena kommer från stadens miljöprogram. Många av miljöfrågorna är sådant som stadsdelsnämnden har arbetat med tidigare - att verksamheterna ska arbeta aktivt med att sortera matavfall, minska användningen av plast, förebygga att avfall uppstår, minska energiförbrukningen och göra klimatsmarta tjänsteresor etc. Dock så innebär stadsdelsnämndens MKHP en konkretisering av hur verksamheterna ska arbeta för att uppnå målet att vara fossilfria år 2030.

Vidare arbetar förvaltningen med att kartlägga och granska hur verksamheterna kan minska sin klimatpåverkan. Detta sker främst genom investeringar eller genom beteendeförändring. Klimatinvesteringar kommer att sökas vid behov, först ska en inventering göras under året för att undersöka vilka verksamheter som fortfarande inte har fått LED-belysning och/eller energisnåla vitvaror. Underlaget från inventeringen kommer att ligga till grund för klimatinvesteringar senare i år och eventuellt även för 2022. Vid upphandling av nästa parkentreprenad ska tydliga miljökrav ställas för att minska förvaltningens indirekta klimatpåverkan. Parkentreprenaden använder många tunga fordon och arbetsmaskiner och är därför en stor indirekt utsläppskälla för stadsdelsnämnden. Idén är att ställa krav på elektrifiering och biodrivmedel.

Verksamheter som serverar mat ska genom ökad medvetenhet och kunskap minska livsmedels negativa klimatpåverkan. Genom verktyget Hantera Livs och regelbunden uppföljning ska förvaltningen få ner sina utsläpp från livsmedel med 25 procent till 2023. Livsmedelsinköp är en av förvaltningens största källor till växthusgaser, 2019 innebar förvaltningens livsmedelsinköp utsläpp av ca 1500 ton CO₂e (koldioxidekvivalenter).

Förväntat resultat

Stadsdelsnämnden har implementerat den lokala miljö- och klimathandlingsplanen som konkretiserar miljöprogrammets mål. I den ingår bland annat att stadsdelsnämnden ska minska användningen av plast i verksamheterna. Matavfall har återvunnits i hög grad där det är möjligt och samtliga verksamheter som regelbundet serverar måltider har alla matåtervinningsmöjligheter. Avfall som uppstår tas om hand på ett resurseffektivt sätt enligt avfallshierarkin. Den relativa energiförbrukningen i förvaltningen har minskat. Utsläpp från förvaltningens verksamheter, både direkta och indirekta, har minskat. Nämnden ska arbeta mot att vara en fossilfri organisation år 2030.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
❗	Förvaltningen ska genom regelbunden uppföljning och kunskapsspridning få ner klimatpåverkan från livsmedelsinköp.	2021-01-01	2021-12-31	
✅	Förvaltningens förskoleavdelning ska erbjuda förskolornas kockar kompetensutveckling för att höja kunskaperna om ekologisk matlagning och kopplingen till klimatpåverkan, biologisk mångfald	2020-01-01	2021-12-31	

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Förvaltningens förskoleenheter ska genomföra åtgärder för att bibehålla nivå 2 samt tillsammans med förskoleavdelningen arbeta för att uppfylla kraven i nivå 3 enligt kemikaliecentrums vägledning för kemikaliesmart förskola.	2020-01-01	2021-12-31	
!	Förvaltningens verksamheter ska ska arbeta aktivt för att minska användningen av plast.	2021-01-01	2021-12-31	

Enhetsmål: Enhetens medarbetare arbetar aktivt för att göra medvetna och miljövänliga val i verksamheten.

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

En förskola inom enheten, som är certifierad inom Grön Flag, behåller sin certifiering, fördjupar sin kunskap och vidgar perspektiven inom området.

Att samtliga medarbetare inom enheten aktivt söker information och kunskap inom området och utifrån det gör miljösmarta val gällande alla inköp; pedagogiskt material, förbrukningsmaterial och livsmedel.

Att andelen inköp av miljösmart och ekologiska produkter ökar.

Analys

Intresset för ett medvetet miljöarbete finns inom enheten. En förskola är fortsatt certifierade inom Grönflagg och ytterligare en är på gång. Skräpplockardagarna är en återkommande aktivitet på de flesta förskolor.

En förskola undersöker möjligheten att fördjupa arbetet än mer med plantering av blommor för att bidra till pollinering. Vi har också egna odlingar för mer kunskap hos barnen kring kretslopp osv.

Andelen inköp av ekologiska livsmedel ligger på 58% vilket är något högre än föregående år.

KF:s inriktningsmål: 3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser

— Ingen

Nämndmål: Stadsdelsnämnden bedriver verksamheterna inom givna ekonomiska ramar

— Ingen

Beskrivning

Verksamheterna ska bedrivas inom beslutad budget. Styrning och uppföljning ska vara tydlig. En tydlig ekonomistyrning och säkerhet i prognoser är en förutsättning för att skapa och behålla stabilitet i verksamheten. Enheterna följer regelbundet upp ekonomin genom kontakter mellan enhetschef, avdelningschef och controller inför månads- och tertialrapporter.

Avdelningen för social omsorg fortsätter arbetet med ekonomi i fokus med särskild tyngdpunkt på långsiktiga anpassningar utifrån ekonomiska förutsättningar. En utökad samverkan internt och externt är nödvändig i det fortsatta arbetet. De myndighetsutövande enheterna inom individ- och familjeomsorgen arbetar utifrån översyn av placeringskostnader med alternativa men fullgoda lösningar samtidigt som den egna öppenvården utvecklas för att möta och följa våra invånares behov. Förändringar i organisation och bemanning kan bli nödvändiga. Utifrån ett minskat antal brukare/deltagare och förändrade behov hos målgruppen pågår i vissa utförarverksamheter samlokalisering samt utveckling av verksamhetens utformning och innehåll. Organisation och bemanning ses över och anpassningar genomförs för att uppnå en långsiktigt hållbar ekonomi där verksamheterna kan bedrivas inom given budgetram.

Förväntat resultat

Verksamheterna bedrivs på ett kostnadseffektivt sätt.

Enhetsmål: Enhetens verksamheter har en långsiktigt hållbar ekonomi.

■ Uppfylls inte

Förväntat resultat

Årstadal är en förskoleenhet med budget i balans.

Analys

Bokslutet är inte klart så i skrivande stund är det oklart om budgeten för året är i balans. Men när löneökningar är högre än uppräknningen av barnpengen är det svårt att hålla en budget balans. Så troligen blir det ett negativt resultat och storleken på underskottet beror på hur de belopp staden och staten skjutit till med anledning av pandemin fördelas inom stadsdelen.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna

— Ingen

Nämndmål: Stadsdelsnämnden är en attraktiv arbetsgivare med god arbetsmiljö

— Ingen

Beskrivning

Förvaltningen kommer utifrån arbetsgivarperspektivet ha fokus inom tre områden; arbetsmiljö, kompetensförsörjning samt chefsuppdrag och ledarskap. I den relativt nya förvaltningen är det viktigt att fortsätta skapa en gemensam grund och stärka cheferna i de kunskaper och processer som säkerställer ett gemensamt förhållningssätt i arbetsgivarfrågor och på så sätt stärka arbetsgivarvarumärket både internt och externt.

Förväntat resultat

Förvaltningen har en god systematik inom arbetsmiljöarbetet.
Nya medarbetare och chefer får en god introduktion i uppdraget
Planering av kompetensförsörjning sker utifrån verksamhetens uppdrag och mål.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Förvaltningens förskoleenheter ska implementera arbetet med förbättrad arbetssituation för förskollärare och barnskötare i det ordinarie arbetsmiljöarbetet.	2020-01-01	2021-12-31	

Enhetsmål: Årstadals förskoleenhet är en arbetsplats där respektfulla och positiva möten med det pedagogiska uppdraget i fokus ger förutsättningar för en hållbar och god arbetsmiljö.

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Hög nöjdhet inom området delaktighet och inflytande (Medarbetarenkäten)

Analys

I medarbetarenkäten framkommer att upplevelsen av delaktighet och inflytande är fortsatt hög (81%). En viktig del i arbetet inom området är en tydlig organisation som vi går igenom vid uppstarten av varje termin. I enhetens organisation finns olika forum för information och kommunikation såväl intern på varje förskola, mellan enhetens förskolor samt förskoleledningens tillgänglighet.

Nämndmål: Stadsdelsnämndens verksamheter arbetar kostnadseffektivt med fokus på resultat för invånarna

— Ingen

Beskrivning

En tydlig ekonomistyrning ska leda till att tilldelade resurser används effektivt med fokus på kärnverksamheterna. Stadsdelsnämnden ska verka för att energiförbrukningen inom nämndens verksamheter minskar. Samutnyttjande av lokaler ska eftersträvas och lokalanvändandet ska kartläggas. Verksamheterna har ett gott stöd från stödverksamheterna.

Förväntat resultat

Stadsdelsnämndens verksamheter använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna.

Stadsdelsnämnden har tillgång till lokaler som motsvarar det faktiska behovet och energiförbrukningen i dessa minskar.

Nämndens lokaler är tillgängliga och välplanerade.

Nämndmål: Stadsdelsnämndens verksamheter är innovativa och tillvaratar digitaliseringens möjligheter

— Ingen

Beskrivning

Nämndens arbete med att utveckla arbetet med innovation och digitalisering kommer att intensifieras. Bland annat kommer en innovationsansvarig att utses för att driva frågorna. Stödet till verksamheterna i innovation och digitalisering ska öka och innovationer och idéer kring digitalisering ska uppmuntras.

Stadsdelsnämnden ska bidra till att utveckla stadens arbete med att utveckla säkerhetsskydd och informationssäkerhet. Nämnden har en utsedd informationssäkerhetssamordnare och ett lokalt dataskyddsbud. Medarbetarna på förvaltningen ska ha kunskap om informationssäkerhet och vad det innebär för deras verksamhet. Stadsdelsnämnden behöver öka andelen medarbetare som tar del av stadens digitala utbildningar inom informationssäkerhetsskydd och dataskydd under 2021.

Avdelningen för förskola

Implementeringen av den lokala digitaliseringsstrategin och införandet av skolplattformen fortsätter under 2021. Satsningar på digitala verktyg både för barn och pedagoger fortsätter parallellt med kompetensutveckling. Förskoleavdelningen har formulerat ett antal pedagogiska ställningstaganden kopplat till digitaliseringen som ska utgöra stöd för undervisningen samt förtydliga förskolans digitaliseringsuppdrag, både för medarbetare och för vårdnadshavare.

Avdelningen för social omsorg

Avdelningen uppmärksammar och möjliggör ett modigt ledarskap och engagerade medarbetare som bidrar till fortsatt innovation och utvecklingsarbete. Arbetet med att socialtjänsten ska bli mer effektiv och utveckla användandet av digitalisering och e-tjänster

fortsätter. Den digitala utvecklingen fortgår även internt med fortsatta digitala möten och användandet av olika verktyg för att öka interaktionen vid dessa. Verksamheterna följer och bidrar till stadens arbete med moderniseringen av sociala system. Förberedelser inför införandet av Esset fortgår inom alla berörda verksamheter och under 2021 kommer verksamheter på området barn och unga gå över till Esset som socialt system.

Flera utförarverksamheter kommer gå över till det nya digitala systemet Medvind för schemaplanering, bemanning och tidsregistrering. En kartläggning av den digitala kunskapen kommer göras inom grupp- och servicebostäderna samt bland deltagare inom de socialpsykiatriska verksamheterna för att stärka den digitala delaktigheten. Avdelningen ska utöver det utveckla och stärka arbetet med digitalisering för deltagare i dagliga verksamheter och personer med daglig assistans med syftet att öka graden av delaktighet och motverka isolering i pandemins spår.

Avdelningen för äldreomsorg

Utvecklingen inom äldreomsorgen med digitaliseringslösningar för ökad trygghet, integritet och självständighet kan också innebära att resurserna kan användas på ett effektivare sätt och riktas till äldre med störst behov.

Förväntat resultat

Innovationer och digitala arbetssätt leder till effektivitet och ökad kvalitet i verksamheterna. Verksamheterna är innovativa och använder digitala lösningar och annan välfärdsteknik. Verksamheterna har hög kvalitet och det finns en jämlik tillgång till gott stöd och service. Andelen medarbetare som tagit del av stadens digitala utbildningar inom informationssäkerhetsskydd och dataskydd har ökat.

Uppföljning av ekonomi

Analys av resultaträkning - uppföljning av driftbudget

Investeringar

Under året har solskydd i form av en pergola satts upp på en förskola.

Upprustning på en förskolegård har också gjort med investeringsmedel.

Medel för lokaländamål

Övrigt

Systematiskt kvalitetsarbete

Övrigt

Verksamhetsberättelsen kommer tas upp på enhetens APT i januari.

Synpunkter ock klagomål

Inkomna synpunkter har under året hanterats på olika sätt; i telefonsamtal, via mail samt i möten/samtal på förskolan. Områden som berörts är;

- åtgärder kopplade till pandemin tex öppning och stängning på andra närliggande förskolor när flertalet ordinarie medarbetare varit sjuka/frånvarande. Att inte kunna gå in på förskolan på samma sätt som normalt har också upplevt som ett problem i vissa fall.
- Skolplattformens tillgänglighet och funktion är en återkommande synpunkt.
- Bemötande vid hämtning och lämning på förskolan
- Brister i miljön, både på förskolegårdar samt inomhus